

List do uczniów

Drodzy Uczniowie!

Jesteście grupą młodych historyków, pasjonatów i krzewicieli pamięci. Jesteście pokoleniem, które urodziło się w wolnej Polsce. Jednak jak pokazuje historia, nie zawsze tak było. Polska na przestrzeni dziejów doświadczyła bolesnej i długotrwałej niewoli i na długie lata zniknęła z mapy Europy. Kraj przestał istnieć, ale pełen woli walki i nadziei naród przetrwał. Dzięki zaangażowaniu Polaków, wielkiej miłości do utraconej Ojczyzny i ogromnemu poświęceniu udało im się wywalczyć upragnioną wolność. I to właśnie dzięki nim My – Wy możemy żyć w wolnej Polsce, swobodnie posługiwać się językiem polskim i z wielką radością i dumą świętować setną rocznicę odzyskania niepodległości!! Jak to się stało, że Polska została zniewolona, jaka była jej droga do suwerenności i kto szczególnie zasłużył się w walce o niepodległość? Nadszedł moment, w którym Wy sami możecie to sprawdzić i przyjrzeć się ważnym wydarzeniom oraz spotkać wiele ciekawych osobistości!

Zatem w drogę Orędownicy Wolności!!

[Udajcie się do stacji nr 1- „Zniewolony kraj”. Tam czeka na Was pierwsze zadanie.](#)

Zadanie nr 1

1. Przeczytajcie uważnie tekst i uzupełnijcie luki.

Jest II połowa XVIII wieku. Rzeczpospolita Obojga Narodów jest dużym krajem, ale na wskutek kryzysu gospodarczego i politycznego bardzo osłabionym. Pozbawiona wielkiej i silnej armii, stała się atrakcyjnym łupem dla silnych sąsiadów. Nadszedł rok, w którym, i dokonały I rozbioru Polski. Polska utraciła Warmię i Prusy Królewskie, południową Polskę bez Krakowa, Inflanty Polskie oraz wschodnie krańce Rzeczpospolitej. W kraju znaleźli się jednak oświeceni patrioci, którzy za pomocą reform próbowali naprawić Rzeczpospolitą i uchronić ją przed kolejnym atakiem. W ramach Sejmu Czteroletniego (1788-1792), w roku 1791 uchwalono Konstytucję 3 Maja, pierwszą w Europie i drugą na świecie. Niestety te starania nie przyniosły oczekiwanych efektów. Prusy i Rosja w roku dokonały II rozbioru Polski. Tym razem zabrano Toruń, Gdańsk, Wielkopolskę i Mazowsze. Wielu Polaków nie mogło się pogodzić z zastałą sytuacją, a wśród nich bohater dwóch narodów – Tadeusz Kościuszko. W roku zorganizował on powstanie przeciwko Rosji i Prusom, nazwane od jego nazwiska kościuszkowskim, aby przywrócić Ojczyźnie wolność. Do historii przeszła słynna bitwa pod Raclawicami, w której wojska polskie pokonały Rosjan. Jednak pomimo zaangażowania w walkę całego społeczeństwa (w tym chłopów), nie udało się pokonać wrogów. Był to jednak zryw, który rozpałił serca przyszłych organizatorów powstania. Rok później, czyli w roku zaborcy:, iodebrali należące do Rzeczpospolitej ziemie. Polska została rozgrabiona i ostatecznie zniknęła z mapy Europy na długie lata.

Po wykonaniu zadania, uczniowie otrzymują kolejny element układanki.

Zadanie nr 2

1. Przyjrzyjcie się mapie i odpowiednio ją pokolorujcie.

Źródło <http://historia.pgi.pl/obrazki/rozbiory.jpg>

Po wykonaniu zadania, uczniowie otrzymują kolejny element hasła.

Zadanie nr 3

Polacy nigdy nie pogodzili się z utratą niepodległości. Już w dwa lata po upadku Rzeczypospolitej, w 1797 r. we Włoszech powstały Legiony Polskie. Ich założycielem był gen. Henryk Dąbrowski. Aby zagrzewać żołnierzy do walki i dodać im otuchy na frontach wojny, Józef Wybicki ułożył Pieśń Legionów – Mazurka Dąbrowskiego, który od 1927 roku jest hymnem państwowym Polski.

1. Wasze zadanie polega na ułożeniu puzzli z tekstem hymnu narodowego przy użyciu gry edukacyjnej – „Polak Mały”.

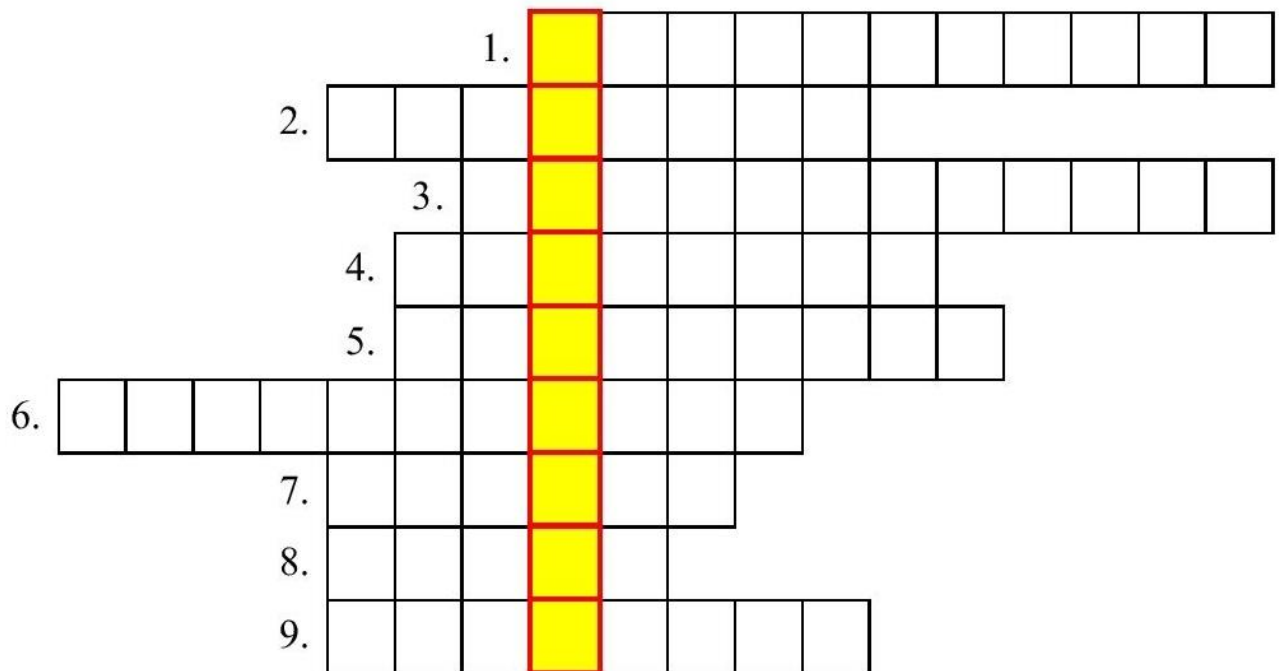
Gra dostępna na stronie:

<http://pamiec.pl/pa/edukacja/materialy-edukacyjne-i/gry/gru-edukacyjna-polak-ma/14257.Gra-edukacyjna-Polak-Maly.html>

[Uczniowie po rozwiązaniu zadania i otrzymaniu kolejnego elementu układanki, udają się do stacji nr 2 – „Zrywy niepodległościowe”.](#)

Zadanie nr 4

1. Rozwiążcie krzyżówkę i podajcie hasło.

Podpowiedzi:

1. walka zbrojna polegająca na działaniach nieregularnych, przeprowadzana z ukrycia, z zaskoczenia
2. cesarz Francuzów, Polacy pokładali w nim nadzieję na odzyskanie niepodległości
3. nadanie chłopom ziemi na własność
4. miesiąc, w którym wybuchło powstanie w 1830 roku
5. cieszyli się nią Polacy zamieszkujący zabór austriacki
6. próby wynarodowienia narodu polskiego przez Rosjan poprzez narzucenie im języka rosyjskiego i kultury rosyjskiej
7. przymusowy pobór do wojska mający udaremnić wybuch powstania styczniowego
8. miejsce zsyłek Polaków w okresie zaborów
9. miejsce strajku dzieci, które nie chciały modlić się w języku niemieckim

Rozwiązanie krzyżówki:

1. partyzantka
2. Napoleon
3. uwłaszczenie
4. listopad
5. autonomia
6. rusyfikacja
7. branka
8. Sybir
9. Września

Po wykonaniu zadania, uczniowie otrzymują kolejny element układanki.

Zadanie nr 5

1. Przeczytajcie teksty źródłowe i odpowiedzcie na pytania:

- a) O jakim powstaniu jest mowa w tekście?
- b) W jaki sposób mieszkańcy Warszawy zareagowali na wybuch powstania?

Warszawa wobec wybuchu powstania w relacji Stanisława Barzykowskiego, związanego z księciem Adamem Czartoryskim

Trzeba wyznać, że Warszawa nie była do niczego przygotowana, o powstaniu nic nie słyszała, na okrzyk więc „naszych mordują!”, zamiast wziąć udział, owszem, czym prędzej domy i sklepy z trzaskiem zamykano, drzwi opieczętowując. A gdy ulicznicy bawili się tłuczeniem latarni i na ulicach robiło się ciemno, ludność kryła się tym bardziej. Młodszy tylko i odważniejsi śmieli wystąpić na ulice, jedni, by biec na pomoc, drudzy przez prostą ciekawość. Tak pomatu zebrała się gromadka z hałasem przebiegająca Krakowskie Przedmieście, aż ja Arsenal, ognisko ruchu, do siebie przyciągnął. Po tym połączeniu miasto całe stanęło głuche jak gdyby w nim nic się nie działo. Gromada miejska przybyła pod Arsenal w tej właśnie chwili, kiedy artylerzyści bramę wysadzać zaczęli. Czeladź rzemieślnicza pośpieszyła im w pomoc, pękały zawiasy i zamki, bramę wywalono i broń rozbierać zaczęto.

Stare Miasto, gniazdo i kolebka Warszawy, ten klasyczny bruk, na którym wzrósł Kiliński, Kapostas i ich następcy, a który najwięcej, jeżeli nie jedynie, przechowywał tradycje roku 94, wzięli na siebie: Kozłowski, Żukowski, Koźmiński, Dunin, Dębiński, Maurycy

Mochnicki i Ksawery Bronikowski. (...) Przeszła szósta i siódma godzina. Zaczęto już powątpiewać o losie powstania, a że nareszcie postyszano huk bębnow i okrzyki: „Do broni!”. Związkowi wtedy rozbiegli się zaraz po szynkowniach, gospodach, miejscach wieczornych schadzek, wołając: „Moskale naszych mordują, za nami. Bracia, na pomoc!”. Chociaż ten okrzyk lud warszawski rozumieć się zdawał, jednak z wolna na ulice wychodził i gromadził się leniwie i było więcej ciekawskich niż takich, co by świadome gotowali się do bitwy. Lud był dobry, uczuć narodowych jemu nie brakowało, ale, jak powiedzieliśmy, nie będąc wcale przygotowanym nie ufał tym panom, których po pierwszy raz widział w swym życiu i lękał się, czy to nie łapka szpiegów i policji zastawiona na niego.

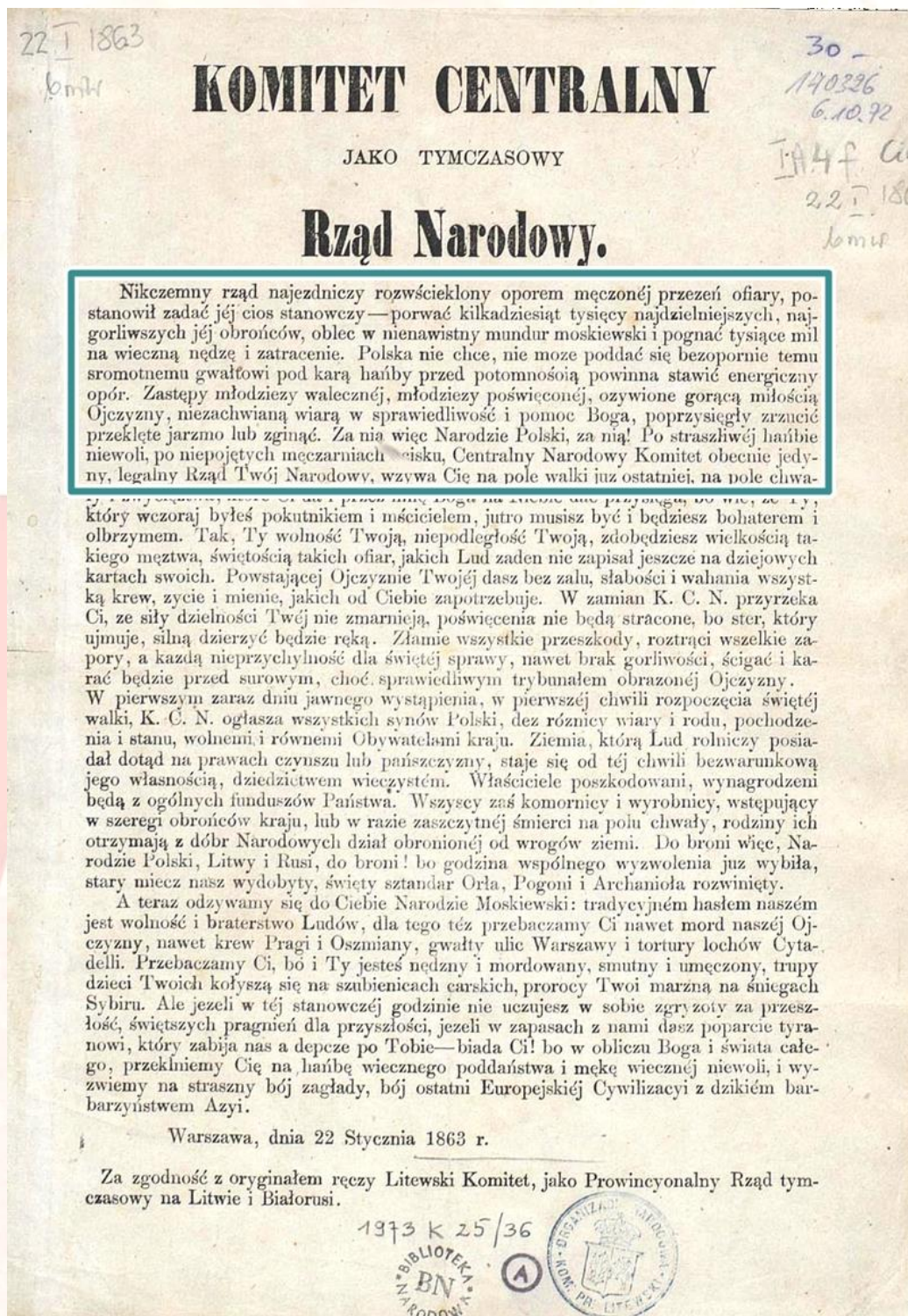
Wyjaśnienie podkreślonych wyrazów w tekście:

Szynkownia – dawne określenie podrzędnej restauracji, knajpy.

Moskale – zwyczajowe określenie Rosjan przez Polaków.

Tekst źródłowy: M. Bondaruk-Sobańska, B. Lenard, *Wiek XIX w źródłach*, PWN, Warszawa 1997, s.178

- c) Zapoznajcie się w zaznaczonym w ramce fragmentem Manifestu Tymczasowego Rządu Narodowego. Z jakim wydarzeniem związane było jego ogłoszenie?

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/af/January_Uprising_proclamation_1863.PNG

Uczniowie po rozwiązaniu zadania i otrzymaniu kolejnego elementu układanki udają się do stacji nr 3 – I wojna światowa.

Zadanie nr 6

1. Aby wykonać to zadanie zeskanujcie znajdujące się poniżej kody QR i odsłuchajcie piosenki legionowe. Następnie ułóżcie we właściwej kolejności pocięty na dwuwiersy tekst.

2. Polecenie dla nauczyciela.

W zależności od możliwości uczniów tekst można podzielić na dwuwersy bądź zwrotki.

Pieśń o wodzu miłym

Jedzie, jedzie na Kasztance
Siwy strzelca strój
Hej, hej, Komendancie
Miły Wodzu mój

Gdzie szabelka twa ze stali?
Przecież idziem w bój
Hej, hej, Komendancie
Miły Wodzu mój

Gdzie twój mundur jeneralski
Złotem wszywany?
Hej, hej, Komendancie
Wodzu kochany

Idziem z tobą po zwycięstwo
Młodych strzelców rój
Hej, hej, Komendancie
Miły Wodzu mój

My, Pierwsza Brygada

Legiony to żołnierska nuta,
Legiony to ofiarny stos.
Legiony to żołnierska buta,
Legiony to straceńców los

Ref. : My, Pierwsza Brygada,
Strzelecka gromada,
Na stos rzuciliśmy swój życia los,
Na stos, na stos.

O ileż mąk, ileż cierpienia,
O ileż krwi, wylanych łez.
Pomimo to - nie ma zwątpienia,
Dodawał sił - wędrówki kres.

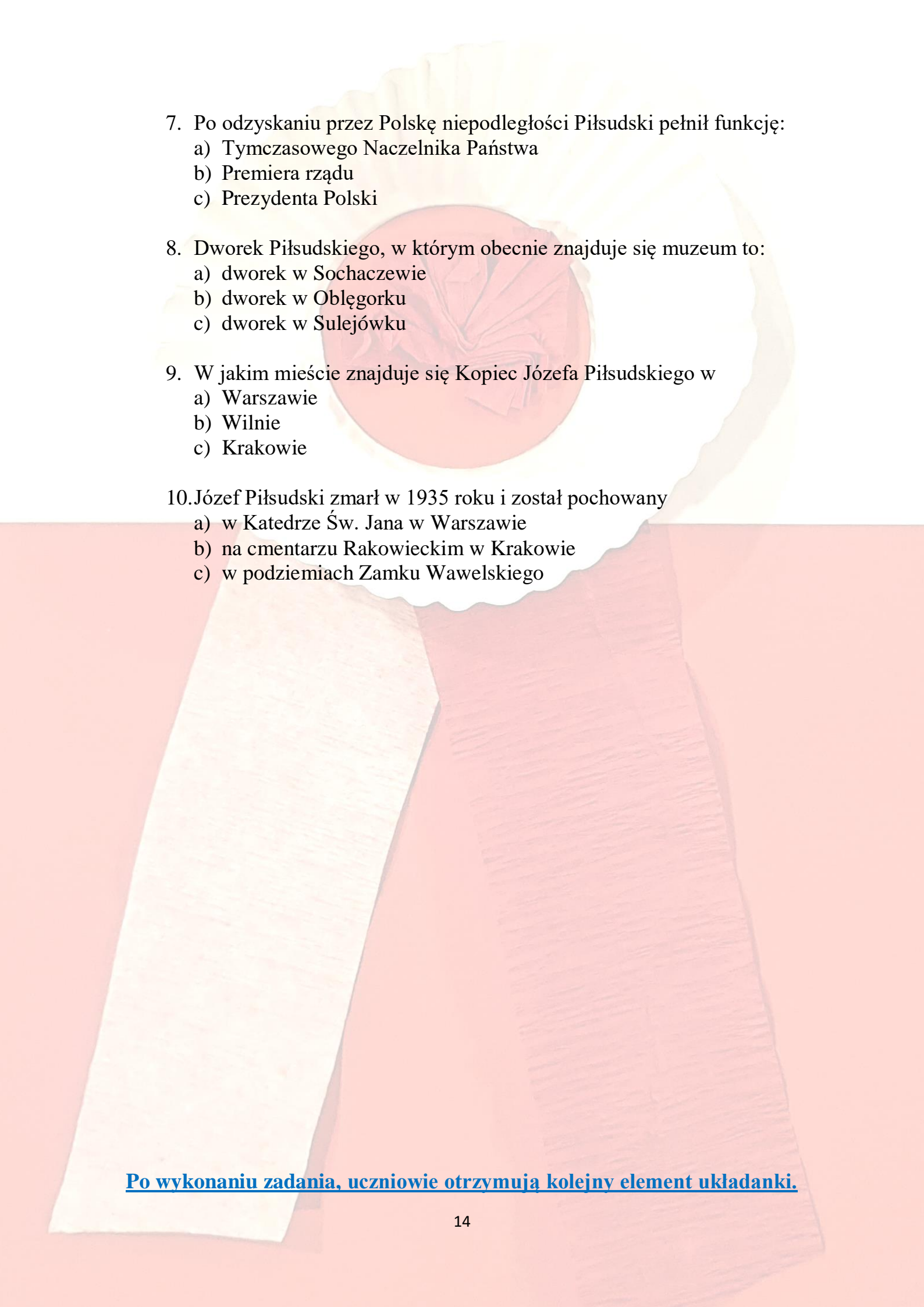
Mówili, żeśmy stumanieni,
Nie wierząc nam, że chcieć to móc.
Laliśmy krew osamotnieni,
A z nami był nasz drogi wódz!

Po wykonaniu zadania, uczniowie otrzymują kolejny element układanki.

Zadanie nr 7

1. Rozwiążcie quiz dotyczący Marszałka Józefa Piłsudskiego zaznaczając jedną prawidłową odpowiedź.

1. Józef Piłsudski przyszedł na świat 5 grudnia 1867 roku w:
 - a) Pradze
 - b) Zułowie
 - c) Zagórz
2. „Ziuk” oznacza:
 - a) zdrobnienie od imienia Józef
 - b) pierwsze obce słowo, którego nauczył się Piłsudski
 - c) pseudonim na polu bitwy
3. W jakim słynnym więzieniu przebywał Piłsudski:
 - a) We Wronkach
 - b) w Sztumie
 - c) w Magdeburgu
4. J. Piłsudski był wielkim patriotą. Głównym celem jego działań było odzyskanie niepodległości. Chciał tego dokonać poprzez:
 - a) zawarcie porozumienia z Rosją
 - b) sojusz z Niemcami
 - c) wywołanie antyrosyjskiego powstania
5. Kiedy miał miejsce przyjazd Józefa Piłsudskiego do Warszawy po wypuszczeniu go z więzienia?
 - a) 11 listopada 1918
 - b) 30 października 1918
 - c) 10 listopada 1918
6. Jak nazywała się pieśń legionistów Piłsudskiego:
 - a) Rota
 - b) My, Pierwsza Brygada
 - c) Wojenko, wojenko

-
7. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości Piłsudski pełnił funkcję:
 - a) Tymczasowego Naczelnika Państwa
 - b) Premiera rządu
 - c) Prezydenta Polski

 8. Dworek Piłsudskiego, w którym obecnie znajduje się muzeum to:
 - a) dworek w Sochaczewie
 - b) dworek w Oblęgorku
 - c) dworek w Sulejówku

 9. W jakim mieście znajduje się Kopiec Józefa Piłsudskiego w
 - a) Warszawie
 - b) Wilnie
 - c) Krakowie

 10. Józef Piłsudski zmarł w 1935 roku i został pochowany
 - a) w Katedrze Św. Jana w Warszawie
 - b) na cmentarzu Rakowieckim w Krakowie
 - c) w podziemiach Zamku Wawelskiego

Po wykonaniu zadania, uczniowie otrzymują kolejny element układanki.

Zadanie nr 8

1. Słodki przerywnik. Józef Piłsudski oprócz psa, miał też swego ukochanego konia. Jak nazywała się klacz Marszałka? W znalezieniu odpowiedzi pomogą Wam słodycze. (Nauczyciele mogą posłużyć się w tym zadaniu przedstawionym poniżej zdjęciem bądź załączyć koszyk słodyczy)

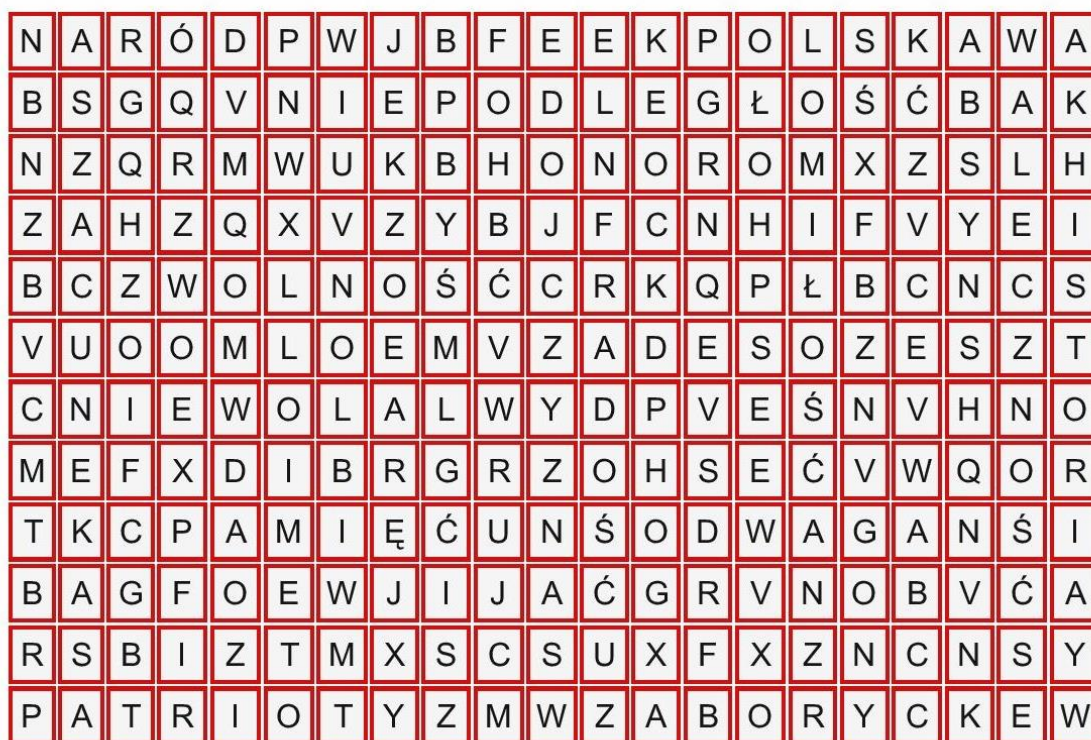
[Uczniowie po rozwiązaniu zadania i otrzymaniu kolejnego elementu układanki, udają się do stacji nr 4 – „Wolność”.](#)

Zadanie nr 9

Odwaga i waleczność Polaków podczas I wojny światowej przyniosły w końcu upragnioną wolność. Po 123 latach, Rzeczpospolita powróciła na arenę Europy. Na czele kraju stanął Józef Piłsudski, który podjął się zadania jego odbudowy, aby Polacy znów mogli się poczuć jak u siebie w domu.

1. W podanym diagramie wykleście podane poniżej słowa związane z drogą Polski do niepodległości:

Wykreślanka

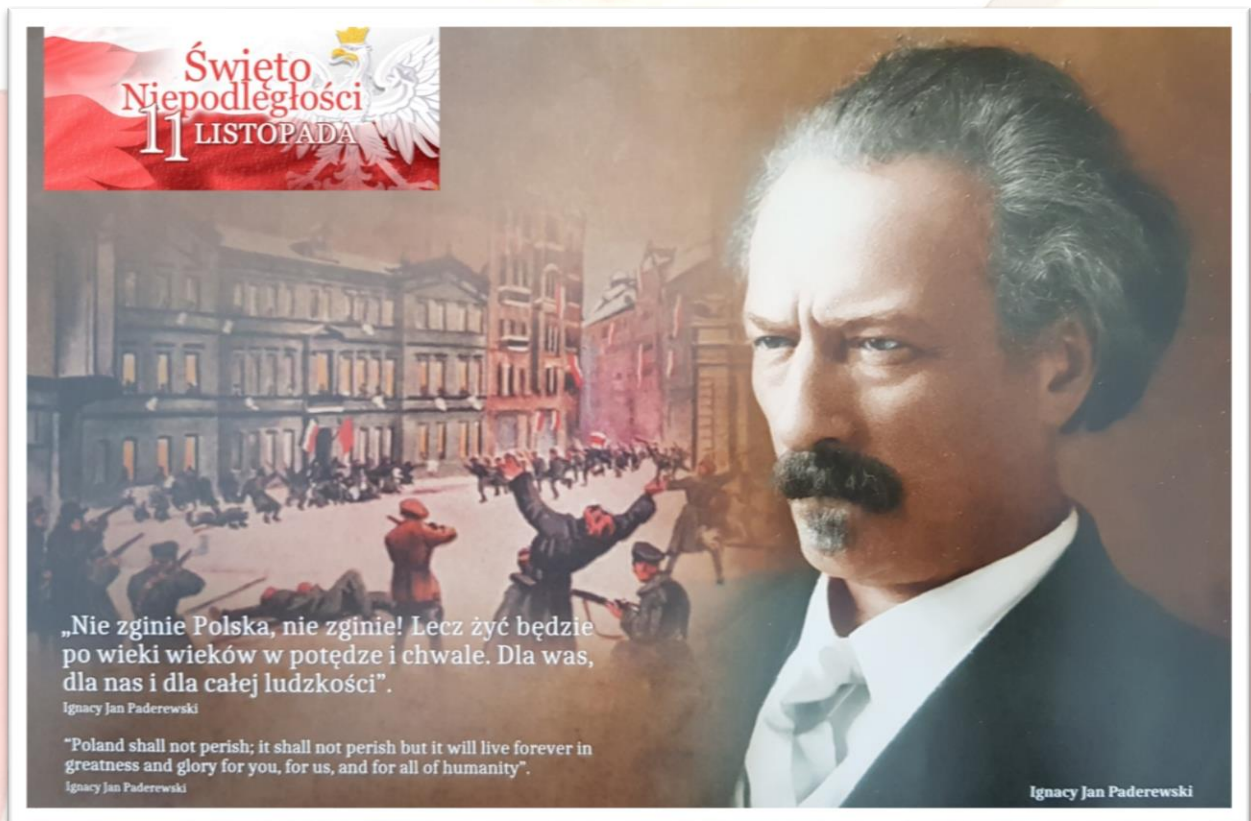
Słowa do odnalezienia:

NIEPODLEGŁOŚĆ, PATRIOTYZM, WALECZNOŚĆ, ODWAGA, SZACUNEK, MIŁOŚĆ, HONOR, OJCZYZNA, POLSKA, PAMIĘĆ, ZABORY, NIEWOLA, RADOŚĆ, WOLNOŚĆ, NARÓD, HISTORIA

Po wykonaniu zadania, uczniowie otrzymują kolejny element układanki.

Zadanie nr 10

1. Wasze zadanie polega na dopasowaniu zdjęć do notek biograficznych Twórców Polskiej Niepodległości.

Święto
Niepodległości
11 LISTOPADA

„Osiągnąwszy stopień kapitana, nie mogąc się niczego więcej w artylerii austriackiej nauczyć, opuszczam ją by w inny sposób służyć krajowi, aż do chwili, w której Ojczyzna mnie będzie potrzebowała”.

Gen. Józef Haller o decyzji wystąpienia z armii Austro-Węgier w 1908 r. i zaangażowaniu w działalność paramilitarnych organizacji patriotycznych.

“Since I have reached the rank of captain and am not able to learn anything new in the Austrian Artillery, I am leaving it in order to serve the country in some other way until my Homeland needs me”.

Gen. Jozef Haller about his decision to leave the Austro-Hungarian Army in 1908 and his involvement in patriotic paramilitary organizations.

Gen. Józef Haller

Święto
Niepodległości
11 LISTOPADA

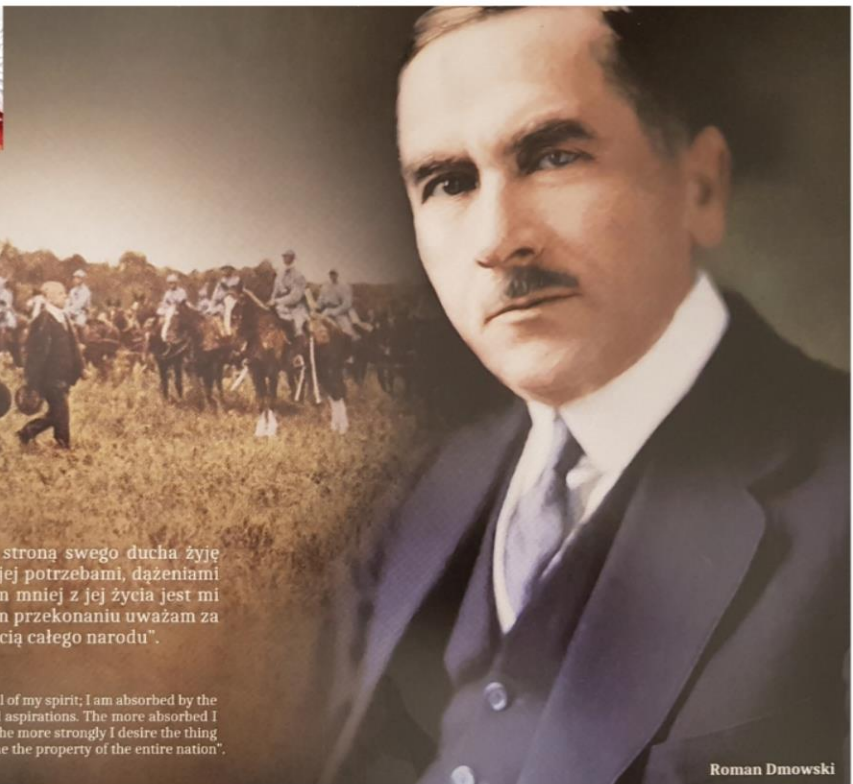

“Jestem Polakiem – więc całą rozległą stroną swego ducha żyję życiem Polski, jej uczuciami i myślami, jej potrzebami, dążeniami i aspiracjami. Im więcej nim jestem, tym mniej z jej życia jest mi obce i tym silniej chcę, żeby to, co w mym przekonaniu uważam za najwyższy wyraz życia stało się własnością całego narodu”.

Roman Dmowski

I am a Pole, therefore I am absorbed by Poland with all of my spirit; I am absorbed by the country's thoughts and feelings, its needs, desires and aspirations. The more absorbed I become and the more familiar I become with Poland, the more strongly I desire the thing, which I think is the highest expression of life to become the property of the entire nation”.

Roman Dmowski

Roman Dmowski

Święto Niepodległości
11 LISTOPADA

„Chcemy Polski niepodległej, abyśmy tam mogli urządzić życie lepsze i sprawiedliwsze dla wszystkich”.

Józef Piłsudski

“We want an independent Poland, so we can plan a life that is better and more just for everyone”.

Józef Piłsudski

Marszałek / Marshal Józef Piłsudski

Święto Niepodległości
11 LISTOPADA

„Należy stworzyć niezawisłe państwo polskie, które winno obejmować terytoria zamieszkane przez ludność niezaprzeczalnie polską, któremu należy zapewnić swobodny i bezpieczny dostęp do morza i którego niezawisłość polityczną i gospodarczą oraz integralność terytorialną należy zagwarantować paktem międzynarodowym”.

13 punkt z programu pokoju prezydenta Wilsona wygłoszonego w orędziu do Kongresu Stanów Zjednoczonych, 8 stycznia 1918 r.

“An independent Polish state should be erected which should include the territories inhabited by indisputably Polish populations, which should be assured a free and secure access to the sea, and whose political and economic independence and territorial integrity should be guaranteed by international covenant”.

The 13th point of President Wilson's peace program, delivered in a speech to the United States Congress, January 8, 1918.

Prezydent / President Thomas Woodrow Wilson

Krótkie notki biograficzne twórców polskiej niepodległości

1. ...(1860-1941) – pianista i kompozytor, działacz niepodległościowy. Jako wirtuoz fortepianu zyskał światową sławę „króla pianistów”. Po wybuchu I wojny światowej zaczął prowadzić działalność na rzecz niepodległości Polski. Dzięki tym staraniom, prezydent Stanów Zjednoczonych, Woodrow Willson opowiedział się za powstaniem niepodległego Państwa Polskiego. 25 grudnia 1918 r. przyjechał do Poznania, co spowodowało wybuch zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego. Jako ówczesny premier i minister spraw zagranicznych Polski w dniu 28 czerwca 1919 r. podpisał Traktat Wersalski.
2. ...(1864-1939) – polityk, publicysta polityczny, współzałożyciel Narodowej Demokracji. Zwolennik odzyskania niepodległości w oparciu o sojusz z Rosją i Ententą, w opozycji do państw centralnych, a zwłaszcza Niemiec. Delegat Polski na konferencję pokojową w Paryżu, gdzie 29 stycznia 1919 r. wygłosił pięciogodzinne przemówienia, przedstawiając polskie postulaty. 28 czerwca 1919 r. Dmowski wraz Ignacym Janem Paderewskim podpisali Traktat Wersalski, przywracający formalnie Polskę na mapie Europy.
3. ...(1867- 1935) – działacz niepodległościowy, przywódca Polskiej Partii Socjalistycznej, twórca i pierwszy komendant utworzonych w 1914 r. Legionów Polskich. Zwolniony z Niemieckiego więzienia przybywa do Warszawy, gdzie 11 listopada 1918 r. obejmuje dowództwo nad powstającym Wojskiem Polskim. 14 listopada proklamuje Republikę Polską, a dwa dni później notyfikuje mocarstwa o powstaniu niepodległego Państwa Polskiego. 22 listopada 1918 r. jako Naczelnik Państwa obejmuje najwyższą władzę Republiki Polski, którą sprawował do grudnia 1922 roku.

4. ...(1856- 1924) – dwudziesty ósmy prezydent Stanów Zjednoczonych. Zdecydował o przystąpieniu USA do I wojny światowej w 1917 roku. W styczniu 1918 r. prezydent przedstawił Kongresowi cele, które Stany Zjednoczone miały osiągnąć po zakończeniu wojny. Program znany jako „14 punktów Willsona” stał się podstawą Traktatu Wersalskiego. Trzynasty punkt, mówiący o konieczności powstania państwa polskiego z dostępem do morza był efektem starań Ignacego Jana Paderewskiego, który utrzymywał z prezydentem przyjacielskie kontakty.

5. ...(1873-1960) – po wybuchu I wojny światowej zostaje komendantem polskich Legionów służących u boku armii Austro-Węgier. 15 lutego 1918 roku wraz z podległą mu II Brygadą Legionów Polskich przebił się przez front austriacko-rosyjski pod Rarańczą i połączył się z polskimi formacjami w Rosji. Od lipca 1918 na czele tzw. Błękitnej Armii (złożonej m.in. z ochotników z USA,) uznanej przez państwa Ententy za samodzielną, sojuszniczą Armię Polską. Po walkach we Francji, w kwietniu 1919 r. Błękitna Armia przybyła do Polski.

Po wykonaniu zadania, uczniowie otrzymują kolejny element układanki.

Zadanie nr 11

1. Trzymacie w ręku 1. stronę gazety *Monitor Polski*, który wydawany jest od stycznia 1918 roku nieprzerwanie do dziś. W *Monitorze* publikowane są między innymi zarządzenia Prezydenta RP, uchwały Rady Ministrów i regulaminy Sejmu i Senatu. W numerze z 12 listopada 1918 r. zamieszczono Odezwę Niepodległościową do Narodu Polskiego. Zapoznajcie się z tekstem i odpowiedzcie na poniższe pytania:

- a) Do czego wzywa Obywateli Józef Piłsudski?
- b) Kiedy i z jaką prośbą zwróciła się Rada Regencyjna do Józefa Piłsudskiego?
- c) Ustalcie, w jakim dniu tygodnia wypadł 11 listopada 1918 roku, dzień odzyskania Niepodległości przez Polskę?

Po wykonaniu zadania, uczniowie otrzymują kolejny element układanki.

PRENUMERATA:
Z odnośnieniem do domu
lub przesyłką pocztą:
rocznie 24 mk., półrocznie
12 mk., kwartalnie
6 mk., miesięcznie 2 mk.

Numer pojedynczy
20 fenigów.

MONITOR POLSKI

WYCHODZI CODZIENNIE Z WYJĄTKIEM NIEDZIEL I ŚWIĄT.

OGŁOSZENIA.
„Monitor Polski“ przyjmuje ogłoszenia rządowe, instytucji społecznych i użyteczności publicznej, zaś od osób prywatnych, tylko takie, które wynikają ze stosunku do władz rządowych i powyższych instytucji.
Cena za wiersz drobnego pisma (petit) po tekście 1 Mk.

Redakcja i Administracja Pl. Malachowskiego Nr. 4.

Redakcja otwarta od 9—1 i 5—6 p. p.

Redaktor przyjmuje od 11—12 w południe.

DZIAŁ URZĘDOWY.

RADA REGENCYJNA DO NARODU POLSKIEGO.

Wobec grożącego niebezpieczeństwa zewnętrznego i wewnętrznego, dla ujednostajnienia wszelkich zarządzeń wojskowych i utrzymania porządku w kraju Rada Regencyjna przekazuje władzę wojskową i naczelne dowództwo wojsk polskich jej podległym Brygadierowi Józefowi Piłsudskiemu.

Po utworzeniu Rządu Narodowego, w którego ręce Rada Regencyjna zgodnie ze swymi poprzednimi oświadczeniami zwierzechną władzę państwową złoży, Brygadier Józef Piłsudski władzę wojskową, będącą częścią zwierzechniej władzy państwowej, temuż Rządowi Narodowemu zobowiązuje się złożyć, co stwierdza podpisaniem tej odezwy.

Dan w Warszawie, d. 11 listopada 1918 r.

† Aleksander Kakowski
L. S. Józef Ostrowski
Zdzisław Lubomirski.

Józef Piłsudski.

OBYWATELE I OBYWATELKI

Od dziś obejmuję naczelną komendę nad siłą zbrojną Polski.

Wielki przewrót w Niemczech postawił na straży interesów narodu niemieckiego rząd ludowo-socjalistyczny.

Okupacja w Polsce przestaje istnieć.

Żołnierze niemieccy opuszczają naszą ojczyznę.

Rozumiem w pełni rozgoryczenie, jakie we wszystkich kółkach społeczeństwa obudziły rządy okupantów.

Pragnę jednak, abyśmy nie dali się porwać uczuciom gniewu i zemsty.

Wyjazd władz i wojsk niemieckich musi odbyć się w najzupełniejszym porządku.

Nikt niepowołany nie ma prawa występować z jakimkolwiek zarządzeniami w stosunku do uchodzących żołnierzy.

Radzie żołnierskiej, utworzonej przez garnizon niemiecki w Warszawie, wskazałem, by w okresie niezbędnym dla ukończenia odjazdu rozkazała wszystkim załogom i placówkom zachowywać się tak, jak tego wymaga nowy stan rzeczy, zarówno w Polsce, jak w Niemczech.

Obywatele! Wzywam Was wszystkich do zachowania zimnej krwi, do równowagi i spokoju, jaki powinien panować w narodzie, pewnym swej wielkiej i świetnej przyszłości.

Warszawa, dnia 12 listopada 1918 r.

Józef Piłsudski.

Rada Regencyjna zwróciła się w dniu 11 listopada 1918 r. do mnie z prośbą o podjęcie się utworzenia Rządu Narodowego, w którego ręce gotowa jest złożyć swą władzę.

Porozumiałem się również z Tymczasowym Rządem Ludowym Republiki Polskiej w Lublinie i postanowiłem wezwać przedstawicieli stronnictw celem poznania ich zapatrywań na tę sprawę.

Warszawa, dnia 12 listopada 1918 r.

Józef Piłsudski.

Na mocy art. 18 dekretu o tymczasowej organizacji władz naczelnych w Państwie Polskim (dz. pr. № 1) Rada Kierowników Ministerstw w dniu 11 listopada 1918 r. uchwaliła co następuje:

1) Tworzy się Tymczasowy Urząd dla spraw powrotu przez Polskę do Rosji jeńców rosyjskich. Zadaniem Urzędu jest zorganizowanie przeprowadzenia jeńców rosyjskich do wschodnich granic Polski, z zachowaniem porządku i bezpieczeństwa w kraju.

2) Na czele Urzędu stać będzie Komisarz Rządu, na którego wkłada się obowiązek wykonania niniejszej uchwały. Komisarz Rządu znosi się bezpośrednio z Ministrami i przedkłada swe wnioski Radzie Ministrów.

3) Zastrzegą się rozdzielenie funkcji Urzędu na sprawy przeprowadzenia powrotu jeńców i robotników polskich.

Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa z dniem dzisiejszym o godz. 1-ej po poł. przeszła w ręce polskie.

Zarząd tworzą: p. Stanisław Karpifski, jako przewodniczący Zarządu, p. Zygmunt Chamiec, jako zastępca przewodniczącego.

Wszystkie walory pozostają w skarbcu. Skarbiec znajduje się pod ochroną wojska polskiego.

Kasa jest nadal czynna, jak dotąd, od godz. 9—3 po poł.

Marka polska pozostaje nadal monetą obiegową, zgodnie z obowiązującym prawem o walucie.

Warszawa, dn. 11 Listopada 1918.

Polski Komisarz Rządowy
Józef Englich.

NAJDOSTOJNIEJSZA RADA REGENCYJNA postanowieniem z dn. 9 XI. b. r. mianowała p. Zygmunta Rymowicza — Sędzią Sądu Najwyższego w Warszawie,

p. Lucjana Boehwica — Sędzią Sądu Apelacyjnego w Warszawie;

p. Wacława Szyszczkowskiego — Sędzią Sądu Apelacyjnego w Warszawie;

p. Władysława Zywickiego — Sędzią Sądu Apelacyjnego w Warszawie;

p. Edwarda Rolę — Sędzią Sądu Apelacyjnego w Warszawie;

p. Włodzimierza Kańskiego — Sędzią Okręgowym w Piotrkowie;

p. Józefa Kuczyńskiego Prokuratorem Sądu Okręgowego w Radomiu.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Naczelne Dowództwo Wojsk Polskich.

ROZKAZ DZIENNY L. 1.

Warszawa, dnia 12 listopada 1918 r.

ŻOŁNIERZE!

Obejmuję nad Wami komendę w chwili, gdy serce w każdym Polaku bije silniej i żywiej,

gdy dzieci Naszej Ziemi ujrzały słońce swobody w całym jej blasku. Z Wami razem przeżywam wzruszenie tej godziny dzisiejszej, z Wami razem ślubuję życie i krew swoją poświęcić na rzecz dobra Ojczyzny i szczęścia jej obywateli.

Żołnierze! W ciągu wojny światowej, w różnych miejscach i warunkach tworzyły się próby formacji wojskowych polskich. Przy kalectwie — zdawało się — nieuleczalnym naszego Narodu próby nawet, gdy były szczerze i bohaterkie, były z konieczności karle i jednostronne. Pozostałością tych stosunków jest niejednolitość szkodliwa wojsku. Liczę na to, że każdy z Was potrafi siebie przezwyciężyć i zdobędzie się na wysiłek dla usunięcia różnic i tarć, klik i zaścianków w wojsku, dla szybkiego wytworzenia poczucia koleżeństwa i ułatwienia pracy.

Żołnierze! Cały Nasz Naród staje teraz przed zagadnieniami, które rozwiązać będzie mógł tylko przy nadzwyczajnym wysiłku i napięciu swej siły i woli. W swoim zakresie zagadnienia te stają i przed nami. Rozwiązać je będzie nam tem trudniej, że twarzą nasza służba nakłada nieraz ciężaru więcej na uczucia i serce żołnierza. Zarówno w najdroższej jak najcięższych chwilach żołnierz musi być opanowanym i zrównoważonym, zdolnym do wykonania swego zadania w porządku i dokładnie. Wykroczenia pod tym względem są tem łatwiejsze, gdy wszystko dokoła w tej podniecającej chwili nie ma tych dodatkowych ciężarów, jakie zawsze na sobie niesie żołnierz.

Checiałbym, abym pod tym względem nie potrzebował robić Wam wyrzutów i abym mógł, zdając sprawę ze swych czynności przed narodem, powiedzieć sumiennie o sobie i o Was, że byliśmy nie tylko pierwszymi ale i dobrymi żołnierzami smartwychwstałej Polski.

Rozkaz ten przeczytać przed frontem podwładnych mi oddziałów.

Józef Piłsudski.

Za zgodność:

T. Rozwadowski,
generał dywizji.

Z Prezydium Rady Ministrów.

Rada Kierowników Ministerstw przysłała do przekonania, że przetransportowanie jeńców rosyjskich przez Polskę z powrotem do Rosji da się najlepiej uskutecznić przy najwydatniejszym wysiłku pomocy Rady Głównej Opiekuńczej i sieci jej organizacji w kraju.

Prezesowi R. G. O., księciu Eustachemu Sapieżu, powierzono też kierownictwo utworzonego dla tej sprawy Tymczasowego Urzędu państwowego.

Z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Posel i minister pełnomocny Austro-Węgier, p. Ugron, nadesłał do ministerstwa spraw zagranicznych oświadczenie następujące:

„Niezależnie od zmian, jakie zaszły w ostatnich czasach w wewnętrznym układzie politycznym monarchji Austro-Węgierskiej, ta ostatnia nie przestaje aż do nowego oświadczenia istnieć z punktu widzenia międzynarodowego jako państwo samoistne. Wobec tego legacja Austriacko - Węgierska, rezydująca w Warszawie, winna być uważana jako misja dyplomatyczna akredytowana przy Rządzie Polskim, przypada jej też według instrukcji tak dziś, jak i w przeszłości, przedstawicielstwo

Zadanie nr 12

Drodzy Uczniowie!

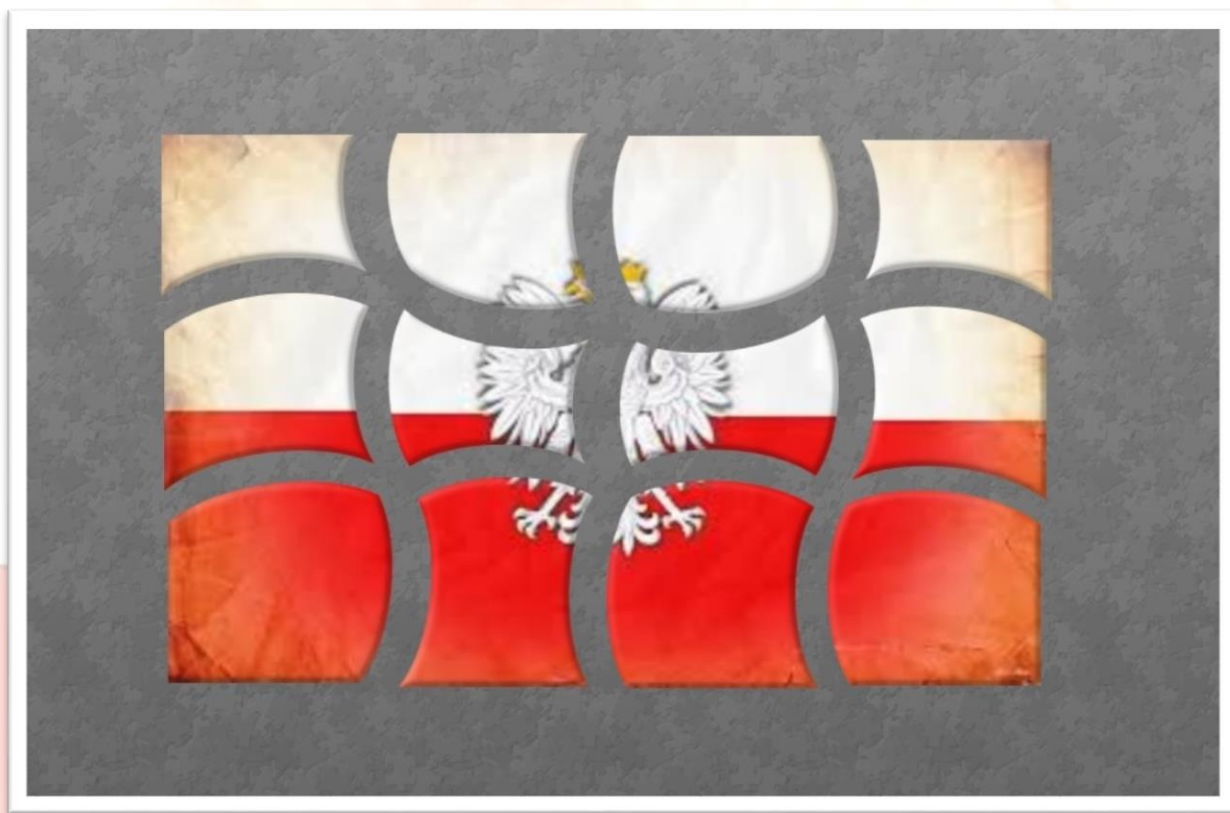
Dotarliście do ostatniego zadania stacji „Wolność”. Do jego zaliczenia potrzebować będziecie materiały znajdujące się w kopercie. Każdy z was indywidualnie, zaprojektuje i wykona kotylion w barwach narodowych i przypnie go do piersi. Po zakończonym zadaniu, otrzymacie ostatni element układanki, która utworzy hasło i pozwoli uzyskać kod do „wolności”. Powodzenia!!

(Nauczyciel przygotowuje białe i czerwone kartki bądź krepinę, nożyczki, klej, taśmę, zszywacz)

Zdjęcie przykładowego kotyliona

Hasło

Nauczyciel przygotowuje ilustrację, którą następnie tnie na 12 kawałków (tyle, ile jest zadań do wykonania). Po każdym rozwiązaniem zadaniu, uczniowie otrzymują jeden element. Po zgromadzeniu wszystkich, uczniowie układają puzzle. Następnie otrzymują od nauczyciela kopertę z kodem, który otworzy im kłódkę do szkatułki, w której umieszczamy symboliczny klucz i flagę Polski. Uczniowie przeszedłszy Polski Drogę do Wolności, sami również otrzymują „wolność” i w poczuciu dobrze spełnionego zadania mogą przystąpić do ewaluacji i podzielenia się wrażeniami z lekcji.

Vivat Polska! Sto lat! Sto lat!

Symboliczny klucz do Wolności

Przykładowe, klasowe aranżacje stacji historycznych

